

Aktiviteter och lekar med enkla samtalsapparater

Aktiviteter och lekar med enkla samtalsapparater

Samtalsapparater kan användas i en mängd olika syften; allt från en enkel tryckhända-aktivitet till att kunna förmedla sig och berätta något.

Syftet med ett talande hjälpmedel är att ge en möjlighet att göra sin röst hörd, få en roll i ett samspel och vara delaktig i en aktivitet. Omgivningens uppgift är att komma ihåg att ladda och byta batterier, att hålla apparaten tillgänglig och uppdaterad, att våga spela in, att komma på bra situationer och spela in meddelanden som fungerar i situationen.

Här har vi samlat tips på lekar och aktiviteter med enkla samtalsapparater. Tipsen är uppdelade på aktiviteter för samtalsapparater med ett meddelande som t ex Big Mack och samtalsapparater med meddelanden inspelade i en sekvens, t ex Little Step-by-Step (med och utan nivåer). Dessa samtalsapparater går att få som hjälpmedel om man har behov av det efter förskrivning av logoped eller arbetsterapeut.

Tips på appar!

Har man inte någon samtalsapparat men vill prova direkt finns alternativet att använda en app på en smartphone eller surfplatta som efterliknar en samtalsapparat. Se längst bak i häftet för tips på några sådana appar!

Vad är det här?

Rutan med svart och vitt mönster här ovan är en QR-kod. QR-koder är ett sätt att hitta till en specifik webbsida. QR-koden innehåller helt enkelt webbadressen och du slipper söka i Appstore, Google Play eller skriva in en lång webbadress. Vi har lagt in sådana i broschyren för att det ska vara lätt att hitta till rätt app.

För att kunna använda dig av QR-koderna måste du först ladda ner en QR-kodsläsare (en app för att läsa QR-koder). När du har gjort det startar du QR-kodsläsaren i din surfplatta/ smartphone och riktar kameran mot QR-koden i broschyren och vips! öppnas Appstore/ Google Play och du dirigeras till rätt app där. Observera att du inte gör något köp i och med att du scannar QR-koden, du bara öppnar rätt sida i Appstore/Google Play där du kan läsa mer om appen. För att köpa appen måste du aktivt genomföra köpet i Appstore/Google Play.

Vilken version av operativsystem fungerar appen med?

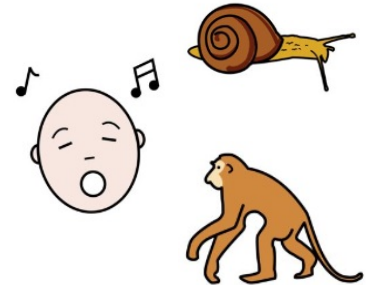
När vi anger vilken version av operativsystemet (iOS, Android eller Windows) som appen fungerar med är det oftast den eller senare versioner. Om något annat gäller, t ex att appen inte fungerar med nyare operativsystemsversioner, anges detta.

Aktiviteter för ETT meddelande

Sjunga tillsammans – öva på samspel

Spela in slutet av en sång eller ramsa. Ta t ex sången Lilla snigel, spela in "Annars tar jag dig!" eller ramsan Fem små apor, spela in "Inga små apor i sängen får vara!". Sjung själv första delen av sången eller säg första delen av ramsan och låt den andra personen avsluta genom att trycka på samtalsapparaten. Detta blir en samspelsövning. Även om den andra personen inte förstår texten i sången/ramsan kan hen få en känsla för rytmen/melodin och bli delaktig i att sjunga eller ramsa tillsammans.

Variant: spela in början av en sång som ni sedan fortsätter att sjunga tillsammans.

Veckans ljud

Spela in "veckans ljud", t ex en telefonsignal, ett skratt, applåder, en sång, en ringklocka eller vatten som rinner. Placera gärna en bild på det som låter på knappen på samtalsapparaten. Går hen i förskola/skola kan man skicka runt samtalsapparaten på samlingen så att alla får trycka och lyssna. Övningen fungerar som lyssningsträning och övar också förståelse av orsak och verkan.

Spela in egna ljud

Lyssna på sina egna ljud. Gör det gärna med flera personer och sjung sången "Detta ljudet det ska varandra från den ena till den andra, låt oss höra, låt oss höra hur det låter i ditt öra". Ljudet skickas runt så att alla får lyssna.

Återkoppling

Det är viktigt att i någon övning ge återkoppling på tryckandet. Spela in något som hen tycker om t ex att få något att äta, "kittla mig" eller "ge mig en kram".

Övriga förslag

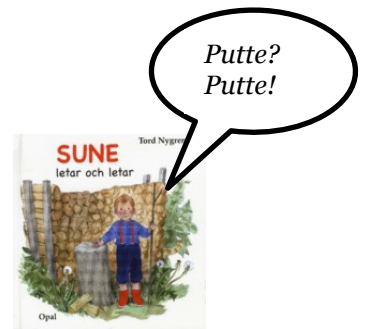
- Ropa på en person
- Hälsa, säga "Hej!"
- Säga sitt namn i t ex samlingen på förskolan/skolan
- Uttryck som t ex "varför då", "du är knäpp", "en gång till", "stopp", "mer".

Aktiviteter för meddelanden inspelade i SEKVENS

Bokläsning

För att bli delaktig i bokläsning kan man spela in rimorden i en rimsaga, en återkommande fras i boken eller säga "bläddra". Uppmuntra att vänta, lyssna och trycka i rätt tid. Har hen svårt att trycka på exakt rätt ställe i boken och kanske trycker "för tidigt" eller "för sent", använd gärna en bok med samma återkommande ord/fras, där det inte spelar så stor roll när trycket kommer. När hen blivit bättre på att tajma sina tryck kan man använda uttryck som är sidberoende.

Sjunga tillsammans

Dela upp en rörelsesång i sekvenser, t ex "Huvud axlar knä och tå". Hen får då styra alla och är hen sugen på att busa, stanna nere vid tårna länge!

Spela in varannan strof i en sång, så att du och den andra personen kan sjunga varannan strof växelvis. Detta är ganska avancerat men tränar både samspel, att vänta in/lyssna samt turtagning.

Kaptenen befäller ("Simon Says")

Låt hen styra och ställa med omgivningen i en lek. Spela in olika kommandon, t ex "alla ska stå på ett ben", "alla ska hoppa upp och ner", "alla ska klappa händerna". När hen blir van, lägg till personnamn också, t ex "Anna ska spela på läppen", "Jocke ska hoppa" osv.

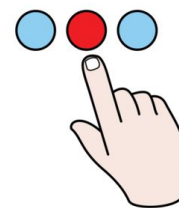
Dagbok

Tag en stund i slutet på dagen och sammanfatta lite vad som hänt. Låt hen vara delaktig i vad som ska vara med. Använd gärna fraser som gör att man blir motiverad att trycka fram nästa meddelande ("cliff hangers"), t ex "vet du vad som hände sen?!". Dagboken kan byggas upp som en samtalsstund:

1. **Uppmärksamhet:** Börja med en hälsning, "ursäkta", "hallå", eller liknande för att fånga samtalspartners uppmärksamhet.
2. **Inledning:** Använd uttryck som väcker samtalspartners nyfikenhet. Som när man börjar en bra historia.
3. **Upprätthålla:** Ge möjlighet till att gå vidare och utveckla samtalet, t ex "berätta mer", "vill du höra fortsättningen".
4. **Turordning:** En fråga eller annat som lämnar turen till samtalspartnern, t ex "vet du vem jag pratar om", "har du varit där".
5. **Avsluta:** en hej då-fras avslutar dagboksinslaget.

Välja med sekvens

Spela in det som finns att välja på (olika aktiviteter eller föremål) med ett valalternativ för varje steg. Hen trycker och lyssnar på valen i sin egen takt och slutar att trycka när det hen vill välja spelas upp. Glöm inte att ge personen möjlighet att lyssna igenom alla alternativ innan det är dags att välja.

Övriga förslag

- Berätta en rolig historia
- Gåtor och svar
- Tävlingar, ”Klara”, ”Färdiga”, ”Gå”

Appar som imiterar en enkel samtalsapparat

Play Button		
	En knapp på skärmen som spelar upp ett inspelat ljud. Det verkar inte finnas någon direkt tidsbegränsning för inspelningen. Varje gång man spelar in nytt så tas det gamla bort. I Inställningar kan man ta bort visning av inspelningsknappen så att man inte kommer åt den av misstag.	App Store
Version: Pris: Fungerar till:	1.1 Gratis iOS 10.1 iPhone, iPad, iPod Touch	 App Store
iSpeak Sequences		
	En enkel app som kan spela upp meddelanden i sekvenser, d v s tryck en gång så spelas första meddelandet upp, tryck en gång till så spelas nästa meddelande upp och så vidare.	App Store
Version: Pris: Fungerar till:	2.3.1 59:- iOS 9.0 iPhone, iPad, iPod Touch	 App Store

Tap Speak Sequence Standard

Appen fungerar som samtalsapparaten Step-by-Step. Du trycker på skärmen eller en extern kontakt för att läsa upp ett inspelat meddelande eller en videofilm. Du kan ha flera bilder/meddelanden/filmer efter varandra i en sekvens och du trycker på kontakten för varje nytt meddelande. Det går att skapa och spara flera sekvenser. När ett meddelande spelas upp kan det inte brytas utan man får vänta till nästa bild kommer upp och då trycka igen. Passar bra för den som ska börja använda ett enkelt AKK-sätt och för att berätta eller vara delaktig i en enkel aktivitet. Appen finns i en variant, Tap Speak Sequence Plus, som innehåller bildbasen PCS.

App Store

Version:
Pris:
Fungerar till:

3.2.0
359:- / 595:-
iOS 8.0 eller senare
iPhone, iPad, iPod Touch

App Store

Smooth Talker AAC

Den här appen fungerar som samtalsapparaten Step-by-Step. Du trycker på en knapp/bild på skärmen eller en extern kontakt för att läsa upp ett inspelat meddelande eller en sekvens av meddelanden. Det finns utöver det flera andra inställningsmöjligheter bl a att ha val på två alternativ. Du kan ha en anpassning med ett stort antal fraser sparade. För att göra ändringar tar man bort och lägger till fraser i sin anpassning. Man kan välja färg och form (rund eller fyrkantig) på knapparna och även lägga till foton.

App Store

Version:
Pris:
Fungerar till:

2.0
35:-
iOS 10.0 eller senare
iPad

App Store

Obs!

Denna broschyr innehåller ett **urval** av appar som personal på Habiliteringens resurscenter valt ut. Vi ger ingen garanti för att urvalet är heltäckande, det går säkert att hitta mer.

Apparnas innehåll, version och pris kan ändras och uppdateras och ibland också sluta fungera. Vi uppdaterar kontinuerligt informationen och senaste versionen av sammanställningen finns att ladda ner från vår webbsida.

www.habilitering.se/resurscenter